

A magyar-szovjet barátság hónapja eseményeiből

Ma nyitják meg az MSZI-székházban a „Szocializmusban legfőbb érték az ember” című kiállítást

Ma nyílik meg a Magyar-Szovjet Társaság Horváth Mihály-utcai székházában a „Szocializmusban legfőbb érték az ember” című hatalmas kiállítás, amely a szovjet emberek boldog és gondtalan életét mutatja be, a szovjet állam szerető, féltő gondoskodását a dolgozó emberről.

A kiállítás ünnepi megnyitója ma, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz. Megnyitó beszédet Vereska András elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja Városi Bizottsága agitprop. osztályának vezetője mond. Közreműködik a Belügyminisztérium Csongrádmegyei Főosztályának, zenekara, vezényel Szaniszló János.

A kiállítás gyönyörködhetnek Szegei dolgozói a szebbnél-szebb épületek modelljeiben, így a krimi üdülő diorámás képében és a szovjet műépítészeti egyik legragyogóbb remekének, a Lenin-hegyen épült Lomonoszov egyetemnek kicsinyített másában. Elképzelhetetlenül nagy ez az épület, melynek központi részében helyezkednek el az előadótermek, laboratóriumok, az oldalszárnyakon pedig a professzorok és előadók lakásai. A Lomonoszov egyetem körülbelül 6000 hallgatója ugyancsak itt lakik.

A kiállítás nagyszerűen összeállított anyaga végigvezet bennünket a szovjet ember életének minden szakaszán, a születéstől a halálig. Szép élményül szolgál Szegei dolgozóinak, hogy ezt a kiállítást most, a magyar-szovjet barátság hónapja alkalmából, február 28-tól április 4-ig nézhetik meg, népünk életének abban a szakaszában, amelyben kormányzatunk fokozottabb gondot fordít az emberre, a dolgozó ember sokféle igényeinek kielégítésére.

A kiállítás második felében megtaláljuk a magyar nép megváltozott életének, felemelkedésének, szocializmust építő munkájának hősiességét dokumentáló képeket, grafikonokat, s ezzel is lemerítjük, hogy a szovjet nép baráti segítségével mekkora utat tettünk meg a felszabadulás óta.

A kiállítás reggel 9 órától este 20 óráig várja üzemeink, hivatalaink dolgozóit, tanulóifjúságunkat. Nézzük meg minél többen!

A magyar munkásmozgalom úttörője

Frankel Leó születésének 110. évfordulójára

1844. február 24-én egy alacsony, földszintes házban, Óbudán született Frankel Leó. Apja a munkásokkal, szegényekkel együtt-érző orvos, akit tudásáért, ember-szeretetéért nagyrabecsültek és szerettek. Szándéka, hogy fiatal mesterembert farag, nem talált ellenetvésre és így kerül a fiatal Frankel ötvenes. Már ebben az időben megmutatkozik éleslátása, érdeklődése a haladó eszmék iránt. A családi házból szenvedélyesen olvassa a francia felvilágosult írók műveit és Heine, Schiller írásait.

A tanonc-évek után, az akkori idők szokása szerint, vándorútra kel, hogy tudását külföldön is tökéletesítse. Az 1860-as évek elején Németországban, 1867-ben Franciaországban találjuk. Fejlődésében fordulópontot jelentett londoni útja. Ott ismerkedik meg Marx Károllyal. Részt vesz a francia-német munkásmozgalomban, s közben nem feledkezik meg a magyar munkásokról sem. Felhívja a figyelmüket, hogy csatlakozzanak a munkások nemzetközi szervezetéhez. Ez a nemzetközi szervezet az 1864-ben Marx által alakított I. Internacionálé, melynek ő is tagja, mint a francia és német munkások egyik egyesületének vezetője.

Munkásságát, proletárinternacionálisizmusát az 1871-es Párizsi Kommun alatti tevékenységéből is megítélhetjük. Mint egyetlen külföldi választja be Párizs III. kerületébe a Kommunéba, s a Munka-, Kereskedelemügyi Bizottság Minisztere lesz. Tevékenysége itt kezdődött fogva a dolgozó nép érdekében a megvalósítására irányul. Célja, hogy a láncaitól megszabadult nép érezze és lássa azt, hogy a Kommun érték, az ő érdeküket képviseli, a jövő átfarmálását, a burzsoázia hatalmának megszüntetését szolgálja. Rendeletei megtiltják a munkások bérének a csökkentését. Foglalkozik a munkaidő és munkabér kérdésével. Rámutat a munkások személyes felelősségére a termeléssel, a géppel, az anyaggal kapcsolatban. De nemcsak rendeleti úton és szavakkal harcolt a Kommun eszméinek megvalósításáért, hanem fegyverrel a kezében is. Amikor a szervezkedő burzsoázia ellenforradalmat indított Párizs proletáriátusa ellen, Frankel Leót ott látjuk a barrikádokon együtt a munkásokkal.

A Kommun leverése a burzsoázia véres bosszúja után menekülnie kellett, s Londonba érkezik. Itt tovább folytatja forradalmi tevékenységét. Beválasztják az Internacionálé Főtanácsába, s emellett kapcsolatot tart az osztrák, magyar és cseh munkásokkal. Felhívja ezeket a szervezeteknek a figyelmét a politikai hatalom megváltoztatására. Rámutat arra, hogy ezt a feladatot csak úgy tudja a proletáriátus megoldani, ha a burzsoázia pártjával szemben önálló pártot hoz létre. A londoni évek, s az itt szerzett tapasztalatok nagy hatással vannak fejlődésére.

Az új feladatok megoldása, minden országban megalakítani-

dó marxista pártok érdekében. Németországba utazik, majd innen visszatér hazájába, Magyarországra. Tevékenysége elé nehéz akadályok tornyosultak. Magyarországon ebben az időben még fejletlen a nagyipar és nincs kialakulva a nagyipari proletáriátus. Ezenkívül harcolnia kellett a kispolgári vezetés ellen, amely károsan befolyásolta a magyar munkásmozgalom.

A kezdeti nehézségek elhárítása után tevékenyen hozzájárul a mozgalom szervezéséhez és helyes irányba tereléséhez. Cikkeit amelyek a Munkás Heti-Kronikában, az Arbeiter Wochen-Cronikában jelentek meg: leplezik a kapitalizmust, feltárják az osztályellentéteket. De munkássága nemcsak ennyiben merült ki. Pártestélyeket vezet, s széleskörű marxista tudása, nemzetközi kapcsolatai útján elért tapasztalatai népszerű, a munkások által kedvelt szónokká tették.

Az önálló marxista párt megteremtéséért folytatott harcát összekapcsolta a munkásmozgalomba beépült burzsoázia ügynökök leleplezésével, a Habsburg-monarchia elleni harccal. Frankel látta, hogy az ország függetlenségének hiánya mennyire akadályozza az ipar kialakulását, a munkásmozgalom megerősödését.

Küzdelmes tevékenységének nem maradt el az eredménye. 1880-ban létrejött a munkásmozgalom egyesítésének, egy önálló párt megteremtésének a feltétele, s megalakítják a Magyarországi Általános Munkáspártot. A program a nemzetközi munkásmozgalom célkitűzéseit tartalmazta. Követelte: a földbirtok, a munkaeszközök társadalmi tulajdonba vételét. A bér-munkarendszer eltörlését, az egyház és az állam szétválasztását. A párt hivatalos lapja az 1877-ben alakított Népszava lett.

Ilyen irányú tevékenységei mellett is gondot fordított a nemzetközi munkásmozgalom értékelésére. Különösen nagy fontosságot tulajdonított az oroszországi eseményeknek. Meggyőződése volt: „Oroszországban életképes nép él és ha ez a nép egyszer lerázza a rabláncait, sokat tehet az emberiség haladása érdekében...”

Halálát gyászolta az egész nemzetközi és magyar munkásság. Frankel Leó a nemzetközi munkásmozgalom kimagasló alakja, Marx, Engels harcostársa és barátja, a meginduló magyar munkásmozgalom vezetője volt. Elmondhatjuk róla, hogy a Kommunista Párt megteremtéséig a magyar munkásmozgalom élén nem állt olyan vezető, mint Frankel Leó. Születésének 110-ik évfordulóján visszaemlékezünk rá, mint a Kommun bator hívére, s büszké vagyunk arra, hogy a magyar munkásmozgalom kiváló harcosát tekinthetjük benne.

FEHÉR ISTVÁN,
a Marxizmus-Leninizmus tanszék tanársegéde

válaszainknak

A Kínai Népköztársaság jelentősége a nemzetközi feszültség enyhítésében

A Szegei Konzervgyár dolgozói — az Újszegei Kender és Lenszövő Vállalat békebiztonságának kezdeményezése nyomán — a „Kérdezz — felelek” mozgalom keretében igen sok külpolitikai kérdésre kértek választ. Üzemük békebiztonságáról Csanádi Lajosné elvtársnő például azt a kérdést tette fel, hogy a Kínai Népköztársaság diplomáciai elismerése mennyire járulna hozzá a nemzetközi feszültség csökkentéséhez. A Szegei Konzervgyár békebiztonsága által hozánk eljutott kérdésre a következőket válaszoljuk:

A berlini négyhatalmi értekezleten résztvevő külügyminiszterek megállapodtak abban, hogy ez év április 26-án Genfben a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország és a Kínai Népköztársaság képviselői értekezletre ülnek össze, hogy megvitassák a koreai kérdés békés rendezésének és az indo-kínai háború mielőbbi befejezésének lehetőségét.

Ez a határozat a Szovjetunió következetes, árállhatatlan erőfeszítéseinek eredménye.

Az Egyesült Államok — mint ismeretes — a mai napig sem ismeri el a Kínai Népköztársaságot, jóllehet valamennyi, Kína fennhatósága alá tartozó területen 1949 október 1. óta a népi kormányzat gyakorolja a hatalmat a kicsiny Formosa (Taivan)-sziget kivételével. Az Egyesült Államoknak e reális tényeket teljesen figyelmen kívül hagyó álláspontja még érthetlenebbé válik, ha az elismerés kérdésének jogi vonatkozásait vizsgáljuk meg. A nemzetközi jog szerint az elismerés kétféle lehet: állam elismerése és kormány elismerése. Állam elismeréséről akkor beszélünk, amikor a nemzetközi jogközösségnek új tagja, új állam születik. Állam elismeréséről volt szó például az első világháború után Csehszlovákia, mint önálló köztársaság esetében. Kormány elismerésére akkor van szükség, amikor egy állam kormánya forradalmi úton változik meg és fegyveres harcban kivívott győzelem eredményeként veszi át a hatalmat. Ez történt a Kínai Népköztársaság esetében is. Addig, amíg a hatalomért folytatott harc el nem dől, más államok — elsősorban azok, amelyek egyik vagy másik küzdő fél révén érdekelték a harc kimenetelében, illetve az új helyzet kialakulásában — mindig az érdekeiknek jobban megfelelő

felet támogatják, azonban a harc eldőltekor a győztes felet, a hatalom tényleges birtokosát ismerik el a kérdéses ország törvényes képviselőinek. Kína esetében viszonylag hamar eldől, hogy Csang Kai-sekkel szemben a népi erők győzelme nem lehet kétséges, mégis

az Egyesült Államok kormánya még ma is a Taivan-szigeten székeli, Csang Kai-sek vezetése alatt álló Kuomintang-„kormányt” ismeri el.

Az Egyesült Államok illetékes körei még ma sem tudják elfelejteni azt a megsemmisítő, a világtörténelemben is párhát ritkító vereséget, amely az általuk támogatott Csang Kai-sek rendszert érte. A gazdaságilag fejletlen, feudális viszonyok között élő, több részre szakított Kína nagy profitszerzési lehetőségeket biztosított az Egyesült Államok számára. A Kínai Népköztársaság megszületése véget vetett ennek az amerikaiak számára paradicsomi állapotoknak és a kínai nép — először történelme folyamán — saját kezébe vette sorsának intézését, amely egyelőre szinte fel sem mérhető jelentőséggel bír a nemzetközi helyzet további, a békeszerető emberiség számára kedvező alakulása szempontjából.

Hasonló okok miatt igyekszik az Egyesült Államok megakadályozni a Kínai Népköztársaságnak az Egyesült Nemzetek Szervezete tagjai közé történő felvételét, pedig **a Kínai Népköztársaságra, mint az öt nagyhatalom egyikére, igen fontos szerep vár a világ békéjének és biztonságának megteremtésében és biztosításában.**

Az Egyesült Nemzetek Szervezete egyébként agresszornak minősít

tette a Kínai Népköztársaságot, mert kínai önkéntesek a koreai háború során segítséget nyújtottak koreai testvéreiknek. Pedig a nemzetközi jog értelmében az állam nem tehető felelőssé, ha területéről önkéntesek mennek át egy másik állam harciáért. Így az a neveléses helyzet állt elő, hogy azt az államot, amelyet egyébként nem ismertek el, agresszornak nyilvánították.

A Kínai Népköztársaságot eddig 19 állam — köztük Anglia, Hollandia és Belgium — ismerte el. Hat állam a közelmúltban közölte, hogy diplomáciai kapcsolatokat kíván létesíteni a Kínai Népköztársasággal. Előbb-utóbb tehát az Egyesült Államoknak és a többi, még amerikai állásponton lévő államnak — így Franciaországnak is — el kell ismerniök a Kínai Népköztársaságot, hiszen

a Kínai Népköztársaság nélkül — melynek lakossága földünk népességének mintegy negyedét teszi ki — elképzelhetetlen a megérett problémák megoldása és a béke biztosítása mind a Távol-Keleten, mind az egész világban.

Nehru, India miniszterelnöke nemrégien jelentette ki: „Az ENSZ saját pozícióját gyengíti, amikor nem engedi be a kommunista Kínát. Az új Kína színrelépése igen fontos tényezője a nemzetközi helyzetnek. Aki nem ismeri el Kínát, az nem veszi tudomásul a tényeket».

A nemzetközi feszültség csökkenése csakis a Kínai Népköztársaság diplomáciai elismerésén keresztül képzelhető el és valósítható meg. A Kínai Népköztársaság fennállása óta számtalanszor bebizonyította: olyan nagyhatalom, amelynek elemező ereje, akarata, türelme és kitartása van ahhoz, hogy felelősséggel eleget tudjon tenni kötelezettségeinek, amelyek, mint az öt nagyhatalom egyikére, a béke fenntartását illetően reá hárulnak.

SZEGEI JEGYZETEK

Mozaikok Gluscsenko professzor látogatásáról

A gazda ilyenkor is nagyon vigyázza az őszi vetést. Mikor még időjárás ellenére sincs különös aggodalomra okot adó veszély. A megduszadt búzaszemek, — melyek nincsenek ki kelve — a hó megszűntével fejlődésnek indulnak; kelőben lesznek. Természetesen, elengedhetetlen a fejtrágyázás elvégzése. Itt nem szabad késlekedni, mert a mulasztás károkat okoz! Ha Gluscsenko professzor halálta volna, hogy például a gyárláti Kom-szomol tsz minden fogata most trágyát hord a földekre, akkor való hogy így válaszol: Ez helyes, s így — a fejtrágyázás elvégzésével — erősen fejlődésnek indul az őszi vetés.

Es ti, termelőszövetkezeti tagok, aztán egyéni gazdák, akik oly féltőn vigyáztok az őszi kalászosokat, — ne kelekedjétek. Hozzatok, nektek szolt igaz barátunk: Gluscsenko professzor.

Jóideig beszélgetett még a szovjet tudós és a magyar főagronómus. Szóba kerültek a tavaszi búza kérdései is. Mert előfordult, hogy az egyes helyeken esetleg kiritkult, vagy kifelegyített vetéseket pótolni kell. Helyes lenne a tavaszbúza vetőmag javítására, mert ily módon a tenyésztése rövidülne. Újabb kér-

szakemberei helyesen állapították meg, hogy az őszi búzáknál a rossz időjárás ellenére sincs különös aggodalomra okot adó veszély. A megduszadt búzaszemek, — melyek nincsenek ki kelve — a hó megszűntével fejlődésnek indulnak; kelőben lesznek. Természetesen, elengedhetetlen a fejtrágyázás elvégzése. Itt nem szabad késlekedni, mert a mulasztás károkat okoz! Ha Gluscsenko professzor halálta volna, hogy például a gyárláti Kom-szomol tsz minden fogata most trágyát hord a földekre, akkor való hogy így válaszol: Ez helyes, s így — a fejtrágyázás elvégzésével — erősen fejlődésnek indul az őszi vetés.

Csütörtökön reggel történt, úgy nyolc óra tájban. Ott álltunk Gluscsenko professzor kűrűl. Hol ez, hol az kérdezték. Vagy a professzor kért tájékoztatást a városról, múltjáról, jelenéről és az emberekről. Szóba került a kanyargós Tisza, a könnyűipari üzemek és a Textilművek, melynek gépeit azok az emberek gyártották, akik közül Gluscsenko professzor is való.

Egyszer csak azt mondja a professzor: „szerelnék néhány szegei képeslapot”. Arcáról leolvashatók az el nem mondottak: Szerelnék írni városomba, szeretném, Szegeiről üdvözlélet, Valaki elsiel, s pár perc múltán ott sorakoznak a képeslapok az asztalon. A tanácsadók, a Tiszapart fényképe is köztük. Akad olyan képeslap is, amelyen egy menyecske paprikafüzereket tart, előtte nagy kosár, tele csupa paprikával. Ez látszik talán a legjobban Gluscsenkonak, mert való hogy ő is úgy tartja: Szegei „paprikás város”. Nézi a képeslapokat, kérdező és arcán mosoly. Beszél a szovjet városokról — közvetlen,

dések hangzottak el a meghitt szavakkal. A szegei képeslap — az üdvözlét Szegeiről már úton rendelletési helyére. Barátai közül küldte barátunk.

Kint a télutói estben hunyorognak az utcai villanygömbök. Bent, a Hungária-szálló éttermében vacsoránál ül a szovjet professzor. Vele vacsorázik Obermayer Ernő, szegei Kossuth-díjas kutató is. Beszélget egymással a szovjet és a magyar tudós. Tréfálkoznak is — nevetnek vidáman, jókedvűen.

Túrós csusza kerül az asztalra. Obermayer Ernő a paprikatálhoz nyúl és megpaprikázza a túrós csuszát. Gluscsenko professzor szemében kedvesen pajkos fény villan. Pillantást vet a megpaprikázott túrós csuszára, aztán gyors mozdulattal kezebeveszi a paprikatartót. Megpaprikázza ő is a túrós csuszát. Izleli, kóstolgatja és mondja: Jó, — s nevet. A paprikáról később megjegyzi: a paprika — nem paprika csipősség nélkül.

Telik az idő és beszélget a szovjet professzor és a magyar kutató. Azért teszik, amit Gluscsenko így fogalmazott meg: működjenek együtt a tudósok a nép javára.

(morvay)